

A photograph of a rock climber on a rock face, overlaid with a green tint and dark, organic shapes. The climber is wearing a helmet and safety gear, and is positioned in the upper left quadrant of the image.

OPREDELITEV OBSTOJEČIH POBUD (Orodij in standardov)

**Green
Sports
Hub**
Europe

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

KAZALO VSEBINE

O poročilu o pobudah stran 2
O Zelenem športnem središču Evrope stran 3
Obstoječi standardi in knjižnice stran 4
Kaj je dobra pobuda? stran 13
Navdihujoče pobude stran 17
Infrastruktura in naravna območja stran 18
Vodnik po merjenju vpliva na okolje - Španija str. 18
Skodelice za večkratno uporabo na stadionu Aviva - Irska str.19
Dogodki Rugby Europe - Evropa str.20
Nordijski center Planica - Slovenija str.21
Selektivno zbiranje odpadkov na stadionih - Belgija str.22
Kodeks varstva okolja - Slovenija str.23
Listina 15 zavez za organizatorje prireditev - Francija str.24
Oskrba z viri in upravljanje z njimi str.25
Zero Plastic Sport - Francija str. 25
Športni dogodek brez odpadkov - Francija str.26
Odbojka na mivki Baden - Avstrija str.27
Mobilnost str.28
Poskus zelenega ragbija - Madžarska str.28
Delovna sila str. 29
Športni ambasadorji - Francija / Španija / Srbija str. 29
Zbiranje in količinska opredelitev odpadkov - Evropa str.30
Podnebje stran 31
Zelene igre so po naravi poštene - Črna gora str.31
Misija: Triglavski ledenik v Pekingu - Slovenija str.32
Evropske univerzitetne igre Coimbra 2018 - Portugalska str.33
Zeleni navdih za evropsko atletiko - Evropa str.34
Čista zmaga: trajnostni športni dogodki - Slovenija str.35

O POROČILU O POBUDAH

Namen poročila o "kartiranju obstoječih pobud" je opredeliti začetno vizijo o tem, kaj pomeni zeleni šport. Naslednja zbirka bo zato uporabna knjižnica obstoječih orodij, ponazorjena s pobudami, ki jih zagotavlja mreža članov konzorcija, ter z obstoječimi orodji in projekti, ki so se izvajali do zdaj.

Poročilo postavlja temelje za delo Zelenega športnega vozlišča Evrope, hkrati pa vsem vključenim partnerjem omogoča, da črpajo iz začetne knjižnice dobrih praks, ki jo lahko po lastni presoji pregledujejo in izvajajo.

Pobude so bile razvrščene glede na trajnostno strategijo Mednarodnega olimpijskega komiteja in njenih pet osrednjih področij. Zaradi medsektorske in multimodalne narave pobud se je sistem razvrščanja MOK zdel najprimernejši in najbolj berljiv za ciljno skupino tega poročila.

UVOD

O ZELENEM ŠPORTNEM SREDIŠČU EVROPE

Projekt Green Sports Hub Europe (GSHE) se je začel februarja 2021 z ambicijo, da bi postal športni sektor bolj trajnosten in bolj zelen. Triletni projekt, ki ga financira Erasmus+ Program Evropske unije, določa štiri ključne stebre in jasno strategijo.

Namen projekta je preizkusiti potencial športnega sektorja kot odmevnega sredstva za promocijo, ki spodbuja novice, ter kot kanal za spremembo družbenega vedenja, potrebna za uresničitev evropskega zelenega dogovora z osredotočanjem na dobro upravljanje, tako da imajo vodje znanje in veščine, da okoljsko trajnost postavijo na

osrednje mesto njihove strategije.

GSHE si bo prizadeval postati podporni sistem za organizacije za izmenjavo znanja in najboljših praks in omogočal da se učijo drug od drugega in se razvijajo. Z angažiranjem strokovnjakov, poslušanjem potreb sektorja ter zagotavljanjem podpore športnim organizacijam in njihovim dogodkom s potrebnimi orodji, bodo projektni partnerji poskušati prenesti obstoječe standarde o okoljski trajnosti v konkretna dejanja. Hkrati pa si prizadevati, da pristop in orodja GSHE postanejo osrednji sestavni del dobrega upravljanja športne organizacije.

Projekt koordinira Surfrider Foundation Europe (Francija), vključno s projektnimi partnerji:

- Association of Cities and Regions for the Sustainable Management of Resources (Belgija) ;
- Sports Confederation of Portugal (Portugalska) ;
- ukactive (Združeno kraljestvo) ;
- Green Cycling Norway (Norveška) ;
- Olimpijski komite Slovenije (Slovenija) ;
- European Volleyball Confederation (Luksemburg) ;
- Rugby Europe (Francija) ;
- European Athletics Association (Švica) ;
- EUSA Institute (Slovenija).

CILJ:

Ustvariti središče / stičišče za šport in okolje na ravni EU, ki bo v pomoč športnemu sektorju prepoznati svoje potrebe in možna dejanja za bolj zeleno in trajnostno prihodnost.

O TEM POROČILU

To poročilo predstavlja rezultate raziskave GSHE o trajnosti, ki jo je izvedel ukactive. Ta projekt je eden od začetnih delovnih smernic, ki jih je GSHE načrtoval dokončati v tri letnem obdobju, pri čemer se rezultati in ugotovitve tega dela uporabljajo za informiranje in oblikovanje smernic za prihodnje aktivnosti.

OBSTOJEČI STANDARDI IN KNJIŽNICE

"V zadnjih letih se je pojavilo veliko število pobud in orodij, ki dokumentirajo koncept športa in trajnosti. Čeprav je skoraj nemogoče zbrati vse to gradivo v enem samem poročilu, je bilo kljub temu ključnega pomena razumeti stanje kot celoto, opredeliti ključne akterje, promovirati obstoječe vire in deliti to znanje s partnerji konzorcija in njihovimi podružnicami.

Prvi del tega poročila je zato namenjen pregledu najpomembnejših standardov, strategij in knjižnic, ki se že izvajajo in ki postavljajo temelje za prihodnje delo na temo športa in trajnosti."

| CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA (SDG): GLOBALNI, MEDSEKTORSKI PRISTOP

"Od sprejetja prve resolucije Generalne skupščine o športu leta 1993, od razvojnih ciljev tisočletja do ciljev trajnostnega razvoja Združeni narodi že desetletja uporabljajo šport kot orodje za razvoj in mir. V številnih resolucijah Generalne skupščine, poročilih generalnega sekretarja in političnih dokumentih na visoki ravni so Združeni narodi priznali bistven prispevek športa k doseganju razvoja in miru, zlasti pri spodbujanju strpnosti in spoštovanja, opolnomočenju žensk, mladih in drugih posameznikov in skupnosti ter prispevanju k zdravju, izobraževanju, socialni vključenosti in zmanjševanju neenakosti. Šport lahko ustvari prepričljiv okvir za partnerstva, zagovorništvo in ozaveščanje javnosti.

Na splošno je namen tega priročnika povečati prepoznavnost in razumevanje ciljev trajnostnega razvoja, poudariti in spodbujati prispevek športa in najboljše prakse v zvezi s cilji trajnostnega razvoja s strani ustreznih deležnikov, vključno s subjekti ZN, državami članicami, s športom povezanimi organizacijami, nevladnimi organizacijami, športnimi združenji, fundacijami, civilno družbo, akademsko sfero in zasebnim sektorjem."

https://www.sdgfund.org/sites/default/files/report-sdg_fund_sports_and_sdgs_web.pdf

| OKVIR ZDRUŽENIH NARODOV ZA PODNEBNE UKREPE (UNCCAF): MEDNARODNE SMERNICE

"Vpliv športa na naše podnebje je kompleksen in ga je glede na velikost organizacije in/ali dogodka težko izmeriti. Vendar pa večina športnih organizacij in podpornikov zdaj priznava, da je prispevek športa k podnebnim spremembam - zaradi povezanih potovanj, porabe energije, gradnje, prehrane itd. Še več, globalna privlačnost športa za milijarde navijačev in posledično medijska pokritost zagotavljata športnemu sektorju močno platformo za zgledno vlogo pri reševanju izziva podnebnih sprememb ter za navdihovanje in vključevanje širšega občinstva, da stori enako.

Združeni narodi za podnebne spremembe so povabili športne organizacije in njihove zainteresirane strani, naj se pridružijo novemu gibanju za podnebne ukrepe v športu, ki bo določilo smer in zagotovilo podporo, potrebno za to, da bo imel šport zmagovalno vlogo pri doseganju globalnih ciljev na področju podnebnih sprememb.

Pobuda Športna načela za podnebno ukrepanje bo služila vključevanju podnebnih ukrepov in opisu ukrepov, ki izpolnjujejo vsaj temeljne odgovornosti na področju okoljske trajnosti in podnebnih ukrepov. Z vključitvijo petih načel v svoje strategije, politike in postopke ter njihovim sporočanjem športni skupnosti organizacije izpolnjujejo svoje temeljne odgovornosti do ljudi in planeta, hkrati pa utirajo pot širšemu razširjanju sporočila in dolgoročnemu uspehu zunaj okvira športa.

Udeleženci pobude Šport za podnebne ukrepe se zavezujejo k naslednjim petim načelom:

- (a) Načelo 1: sistematično si prizadevati za večjo okoljsko odgovornost;
- (b) Načelo 2: zmanjšati globalni vpliv na podnebje;
- (c) Načelo 3: Izobraževanje za podnebne ukrepe;
- (d) Načelo 4: Spodbujanje trajnostne in odgovorne potrošnje;
- (e) načelo 5: Zagovarjati podnebne ukrepe s komuniciranjem".

https://unfccc.int/sites/default/files/resource/Sports_for_Climate_Action_Declaration_and_Framework_0.pdf

TRAJNOSTNA STRATEGIJA MEDNARODNEGA OLIMPIJSKEGA KOMITEJA (MOK): 5 PODROČIJ UKREPANJA ZA SPODBUJANJE TRAJNOSTNEGA GIBANJA

"Strategija trajnostnega razvoja Mednarodnega olimpijskega komiteja je strukturirana na treh področjih odgovornosti MOK in petih področjih delovanja, ki odražajo vidike dejavnosti MOK, ki so najbolj povezani s trajnostnim razvojem. Ta okvir je prikazan na naslednji strani.

Pet področij delovanja odraža tiste vidike dejavnosti MOK, ki so najbolj povezani s trajnostnim razvojem. Izbrana so bila tudi ob upoštevanju današnjih glavnih izzivov trajnostnega razvoja in tega, kako lahko MOK in njegove zainteresirane strani po mnenju MOK najučinkoviteje prispevajo k temu.

Pet področij politike je tesno povezanih in jih je treba obravnavati kot celoto. Prva štiri področja ukrepanja so povezana z dejavnostmi na področju športa: gradnja in delovanje športnih prizorišč, nabava blaga in storitev ter upravljanje virov, pretok ljudi in blaga ter upravljanje osebja. Peto področje ukrepanja, podnebje, je medsektorska tema: več ciljev na prvih štirih področjih ukrepanja bo prispevalo k

reševanju problema podnebnih sprememb, vendar je to vprašanje tako ključnega pomena, da je zahtevalo posebno pozornost kot samostojno področje ukrepanja."

<http://extrassets.olympic.org/sustainability-strategy/1-1>

I MEDNARODNA ZVEZA ZA VARSTVO NARAVE (IUCN): BIBLIJA O VPLIVU ŠPORTA NA PODNEBNE SPREMEMBE IN BIOTSKO RAZNOVRSTNOST

IUCN je članska organizacija, ki jo v celoti sestavljajo vladne organizacije in organizacije civilne družbe. Javnim, zasebnim in nevladnim organizacijam zagotavlja znanje in orodja, ki omogočajo sodelovanje med človeškim napredkom, gospodarskim razvojem in varstvom narave.

IUCN je bila ustanovljena leta 1948 in je danes največja in najbolj raznolika okoljska mreža na svetu. Pri tem se opira na znanje, vire in doseg več kot 1.300 organizacij članic in približno 15.000 strokovnjakov. Je vodilni ponudnik podatkov, ocen in analiz o ohranjanju narave. Raznolikost članstva IUCN omogoča, da deluje kot inkubator in zaupanja vredno skladišče najboljših praks, orodij in mednarodnih standardov. "Spreminjajoče se družbene vrednote ter pričakovanja gledalcev, športnikov in sponzorjev postajajo v športnem sektorju vse pomembnejši. Vse bolj se priznava, da je treba šport in športne prireditve organizirati na družbeno in okoljsko odgovoren način, kar se odraža v odnosu vlad, javnih organov in regulatorjev.

To pomeni, da je proaktivni in skrbni pristop k okoljskemu upravljanju bistveni del dovoljenja za delovanje športne industrije, pa tudi za rast in ohranjanje navijaških baz. Čeprav se ne zdi vedno prevladujoče vprašanje, bi moralo biti ohranjanje biotske raznovrstnosti ključni element vsakega okoljsko odgovornega pristopa k upravljanju športnih prireditev.

Najnovejše poročilo z naslovom "Zmanjševanje vplivov športnih prireditev na biotsko raznovrstnost" je del serije poročil, ki jih je IUCN pripravil od leta 2018. Namen smernic, vključenih v poročilo, je organizatorjem prireditev zagotoviti dovolj znanja za razumevanje, ocenjevanje in izvajanje ukrepov, s katerimi ne le zmanjšujejo vpliv na biotsko raznovrstnost, temveč tudi spodbujajo pobude, ki lahko spodbujajo pozitiven vpliv na okolje.

2020 : Zmanjševanje vpliva športnih prireditev na biotsko raznovrstnost 2020: Šport in biotska raznovrstnost v mestih

2019 : Zmanjševanje vplivov novih športnih objektov na biotsko raznovrstnost 2018: Šport in biotska raznovrstnost

MEDNARODNA ORGANIZACIJA ZA STANDARDIZACIJO (ISO 20121): SMERNICE ZA TRAJNOSTNE PRIREDITVE

Pomen standarda ISO 20121 je v tem, da zagotavlja najsodobnejše rešitve za industrijo prireditev po vsem svetu, saj so ga razvili predstavniki sektorja prireditev na mednarodni ravni. Obravnava izzive industrije prireditev v vseh treh razsežnostih trajnosti na vseh stopnjah njene dobavne verige.

Standard ISO 20121 velja za vse organizacije ali posameznike - vključno s strankami, dobavitelji in vodji dogodkov -, ki sodelujejo pri vseh vrstah dogodkov, vključno z razstavami, športnimi tekmovanji, koncerti itd. Uporablja se tako za manjše konference kot tudi za obsežne športne dogodke. Eden od rezultatov uporabe tega okvira bo verjetno boljša komunikacija znotraj industrije prireditev o njenem pristopu k gospodarskim, okoljskim in družbenim vplivom.

<https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/store/en/PUB100302.pdf>

MEDNARODNI OLIMPIJSKI KOMITE (MOK): KVALITATIVNI PRISTOP IN ŠTUDIJE PRIMEROV

Mednarodni olimpijski komite je kot vodilni v olimpijskem gibanju zbral kvalitativne študije primerov pridruženih odborov in mednarodnih partnerjev (npr. World Sailing).

Ta knjižnica trajnostnih pobud je majhen dragulj, ki vsakemu organizatorju dogodka omogoča, da se poglobi v konkretne študije primerov z informacijami o splošnih ciljih, rezultatih in kontaktih za vodje projektov ali nadzornike.

<https://olympics.com/ioc/sustainability/ioc-as-leader-of-the-olympic-movement/case-studies>

SUSTAINABILITY.SPORT: NAJOBSEŽNEJŠA KVANTITATIVNA KNJIŽNICA NA TEM PODROČJU

Platformo sustainability.sport je razvilo Svetovno združenje mednarodnih športnih zvez (GAISF) ob podpori organizacij Sport & Sustainability International (SandSI), Sustainability Report in SportandDev.org.

To je doslej največja knjižnica po številu vnosov, ki bralcem omogoča iskanje najrazličnejših novic, študij primerov, dogodkov in dokumentov, povezanih s temo športa in trajnosti. AGFIS knjižnico posodablja in vedno išče nove vnose.

<https://sustainability.sport/>

ŠVEDSKA ŠPORTNA ZVEZA (RF): VRSTA NAVDIHOV NA ENEM MESTU

"Vidiki trajnostnega razvoja" Švedske športne konfederacije (RF) je poskus, da bi začeli deliti nakopičeno znanje in odlične ideje, ki obstajajo med vsemi športnimi zvezami in združenji. Na ta način se lahko medsebojno navdihujejo in delajo prave stvari: način uresničevanja tega, kar pogosto opisujejo kot učečo se organizacijo.

Vidiki naj bodo vir navdiha in ne seznam zahtev, ki jih je treba takoj izpolniti na vseh področjih. Namen je, da delujejo kot banka znanja, v kateri lahko ljudje iščejo nasvete in zamisli. Vidiki so navedeni v naključnem vrstnem redu, bralec pa jih mora razvrstiti po pomembnosti glede na vrsto dogodka, na katerega se želi osredotočiti. Pomembno je, da vsi organizatorji začnejo razvijati trajnostne pobude za športne prireditve.

Švedska športna konfederacija priporoča, da bralci začnejo s petstopenjskim modusom operandi:

- (1) Ustvarite ekipo
- (2) Močna ekipa z znanjem o trajnostnem razvoju
- (3) Izberite vidike
- (4) Določite politiko in cilje
- (5) Lotite se dela...

<https://hallbaraidrottsevenemang.se/wp-content/uploads/2020/06/Aspects-of-Trajnost.pdf>

SPORT & SUSTAINABILITY INTERNATIONAL (SANDSI): DOM VRHUNSKE ANALIZE IN ZNANSTVENEGA POROČANJA

Laboratorij za trajnostni šport je mednarodni program, ki ga podpira SandSI in v okviru katerega se raziskujejo, eksperimentirajo in vključujejo trajnostne inovacije, ki utemeljujejo sistematične spremembe z velikim učinkom v svetovnem športnem sektorju ter spodbujajo sodelovanje med športnimi subjekti za spodbujanje teh sprememb.

Cilj trajnostnega laboratorija je opolnomočiti nosilce sprememb, inkubirati inovacije in pospeševati dejavnosti, ki ustvarjajo trajnostne rešitve v svetovnem športnem sektorju.

Glavni cilj laboratorija je vzpostaviti trajnostno športno kulturo, ki temelji na krožnih in regenerativnih načelih, vključuje družbeno, finančno in okoljsko odgovornost ter si prizadeva za vzpostavitev 100-odstotno trajnostnega športnega sektorja.

<https://www.ssi.sport/what-we-do>
<https://www.sportsustainability.org/>

KAJ NAREDI TRAJNOSTNO POBUDO DRAGOCENO?

KAJ JE DOBRA POBUDA?

"Kakšna je razlika med pobudo, ki je videti dobro na papirju, in odlično, učinkovito trajnostno pobudo?

To vprašanje je zaradi svoje zapletenosti ter raznolikosti vizij in opredelitev različnih meril dalo ton začetnim razpravam konzorcija Green Sports Hub Europe.

Na podlagi povratnih informacij in mnenj različnih partnerskih organizacij je konzorcij pripravil večtočkovni odgovor na to zapleteno vprašanje. Od potenciala za razširljivost do komunikacije - tu gre za to, da se viri, ki so pogosto omejeni, osredotočijo na tisto, kar je zares najpomembnejše."

Opredelitev meril, po katerih je zeleni projekt učinkovita trajnostna pobuda, je zapletena naloga. Upoštevati je treba vse posebnosti različnih akterjev, vključenih v pobudo: zasebnih podjetij, nevladnih organizacij, športnih struktur, športnikov, javnih ustanov itd. ter upoštevati vse regionalne podatke in zahteve, da bi lahko predlagali najustreznejšo rešitev. Na primer, zagotavljanje električnih avtobusov na dogodku je odlična zamisel. Če pa električno energijo v državi proizvajajo elektrarne na premog, je lahko skriti ogljični vpliv tudi precejšen.

Konzorcij Green Sports Hub Europe je vodil razprave med svojimi člani, da bi opredelil ključne dejavnike, ki jih je treba upoštevati pri razvoju trajnostne pobude:

Ali moja pobuda temelji na znanosti in dokazih?

Svet športa se zaveda, kako pomembno je, da prevzame vodilno vlogo v vsakodnevem boju proti podnebnim spremembam in zmanjša svoj vpliv na okolje - tako z vidika ogljičnega odtisa, proizvodnje odpadkov kot izgube biotske raznovrstnosti. Namenski viri so lahko omejeni, zato je ključnega pomena, da jih v celoti usmerimo v izvajanje izvedljivih trajnostnih pobud. Pri tem je ključnega pomena, da zasnovo projekta podprete s številskimi podatki in znanstvenim znanjem, da zagotovite, da se pri tem ne bodo nadaljevale netrajnostne prakse. Zamenjava plastičnih lončkov za enkratno uporabo z biološko razgradljivimi ali biološkimi materiali se na primer lahko zdi odlična zamisel. Težava je le v tem, da ti izrazi izdelka ne oprostijo uporabe surove nafte ali plastičnih delcev. Vzpostavitev sistema za najmanjše rezervoarjev za vodo ali okolju prijaznih skodelic bi bila učinkovitejša, če bi bila izvedena učinkovito.

Ali je moja pobuda mogoče razširiti na različne teritorialne pristope (lokalne, nacionalne, mednarodne)?

Oblikovanje trajnostne pobude zahteva veliko časa in energije. Namesto da bi razmišljali o njenem izvedanju v določenem času ali kraju, je pomembno, da o

trajnosti in razširljivosti projekta razmišljate že od samega začetka. Če oblikujete pobudo, ki obravnava eno ali več teh vprašanj, ste lahko prepričani, da bo zanimala več deležnikov na vseh ravneh (lokalni, nacionalni, mednarodni). Če se uspešna pobuda izvaja na regionalni ravni, kako lahko zagotovimo, da bo napredovala do nacionalnih in mednarodnih organov za izvajanje?

Ali je moja pobuda sooblikovana s pravimi partnerji?

Ta stavek velja skoraj za vse v življenju, vendar je še toliko pomembnejši pri oblikovanju in izvajanju trajnostnih pobud. Ocena učinka, iskanje partnerjev, prispevanje metodologije in znanstvenega znanja, zagotavljanje operativne podpore, spodbujanje učinka komunikacije itd. vsakega partnerja je treba izbrati z največjo skrbnostjo in na podlagi njegovih priznanih prednosti.

Ali je moja pobuda zasnovana od začetka do konca?

Organizatorji dogodkov se prepogosto osredotočajo na trenutek dogodka in ne izkoristijo priložnosti za pregled celotnega življenjskega cikla izdelka, projekta ali dogodka: Javno naročanje in ekološko oblikovanje sta prav tako pomembna kot zapuščina. Če želite organizirati trajnostno pobudo, morate razmisliti o vseh podrobnostih. Uporaba lesa za oblikovanje je odlična zamisel, vendar od kod prihaja? Ali je pridobljen na pošten način? Ali obstaja bolj trajnostna rešitev? Kaj se bo zgodilo s temi elementi? Ali je bila vzpostavljena zanka krožnega gospodarstva ali, še bolje, ali bo les ponovno uporabljen naslednje leto ali ga bo uporabil kdo drug?

Ali je moja pobuda dovolj prilagodljiva?

Težave, s katerimi se srečujemo na športnih prireditvah, so pogosto enake, tako kot imajo ljudje podobne fiziološke značilnosti. Vendar so posebnosti vsakega dogodka ali strukture edinstvene, tako kot je vsak človek edinstven v svoji kompleksnosti. Zato je ključnega pomena, da k vprašanju pristopite ustrezno in upoštevate vse podrobnosti, zaradi katerih je vaša struktura ali prireditev edinstvena, da bi zagotovili, da se lahko vaša trajnostna pobuda prilagodi njenim potrebam. Organizacija ultra poti v puščavi in evropskega nogometnega prvenstva sta dve različni stvari, čeprav so podobnosti v smislu priprave očitne. Vendar iste trajnostne pobude za ta dva dogodka ne bi izvajali na enak način.

Prav tako je treba delati na dostopnosti pobude in vključevanju prikrajšanih skupnosti ali invalidov. Trajnostna praksa zahteva zavezanost vseh, dolžnost organizatorjev pa je zagotoviti, da njihova pobuda izpolnjuje to posebno poslanstvo.

Ali je moja pobuda deležna ustrezne in učinkovite komunikacijske podpore?

Komunikacija je danes ključnega pomena za vsak projekt ali pobudo. Šport ima tudi resnično sposobnost posredovanja izobraževalnih sporočil večini prebivalstva. Zato je pomembno zagotoviti, da ima vsaka pobuda potrebno komunikacijsko podporo, da doseže širok krog zainteresiranih strani (javnost, sponzorje, splošno javnost,

partnerje itd.). Če je pobuda dobro zasnovana in spodbuja bolj trajnostne prakse, jo je treba nujno objaviti, saj bodo drugi akterji morda potrebovali navdih za to, kar je bilo storjeno drugje. Navdihovanje drugih je ključ do širše zavezanosti trajnostnim praksam.

Ali moja pobuda spodbuja prenos znanja?

Pri oblikovanju uporabniškega vmesnika, spletne strani ali informacijskega centra je treba poskrbeti, da bo čim bolj vključujoč za druge akterje v sektorju ali za širše mednarodno občinstvo. Država ima lahko odlično zamisel o vključevanju športnikov, vendar če so informacije na voljo samo v nacionalnem jeziku, obstaja tveganje, da bo pobuda obtičala znotraj meja države. Po drugi strani pa je pomembno sodelovati na delavnicah ali v mrežah zainteresiranih strani, kjer je mogoče pobudo razširiti drugim zainteresiranim stranem in pojasniti, zakaj je bila uspešna.

Ali moja pobuda temelji na sistemski viziji?

Hitra raziskava vseh partnerjev konzorcija GSHE je pokazala, da si pojem trajnosti predstavljajo kot sestavino tako širokih pojmov, kot so družbena odgovornost, spoštovanje okolja in organizacijska trajnost. Ta pojem je splošno sprejet med akterji v športnem sektorju (na primer, "Winning Sports Events! - Guiding Principles for Sustainable Events" v okviru projekta Baltic RECoord) in kaže na kompleksnost obravnave splošnega pojma trajnosti. Če želite oblikovati trajnostno pobudo, morate k njej pristopiti s sistemskega vidika: kulturnega, okoljskega, socialnega, humanitarnega, družbenega, vedenjskega in gospodarskega; vsi ti pristopi so med seboj povezani in enega ni mogoče ločiti od drugega. Če se želimo odzvati na sistemsko vprašanje - kot je okoljska kriza -, bo odziv sistemski.

NAŠI PARTNERJI IMAJO IDEJE

NAVDIHUJOČE POBUDE

"Z združitvijo različnih športnih struktur in organizacij pod okriljem konzorcija Green Sports Hub Europe je bil dosežen cilj reprezentativnosti in izmenjave znanja. V prvem primeru je šlo za odpravo obstoječih ovir med športi na prostem, dvoranskimi športi, alpskimi športi in stadionskimi športi z združitvijo vodilnih organizacij iz vsakega sektorja. Pri slednjem je bila nedavna demokratizacija koncepta

koncepta "šport in trajnost" pokazala, da obstaja "komunikacijska vrzel", v kateri obstoječe pobude težko pridobivajo znanje prek nacionalnih meja.

Zato je cilj tega poročila olajšati prenos razpoložljivega strokovnega znanja med člani konzorcija in zunanjimi partnerji."

I INFRASTRUKTURE IN NARAVNA OBMOČJA.

To poglavje je namenjeno pobudam, ki so privedle do razvoja in delovanja notranjih in zunanjih športnih objektov, kjer se izvajajo športne dejavnosti, vključno s podporno in upravno infrastrukturo, kot so objekti, ki niso namenjeni tekmovanjem.

VODNIK PO UKREPIH ZA VPLIV NA OKOLJE - ŠPANIJA

Cilj

Vzpostaviti vrsto ukrepov, ki bodo organizatorjem prirediteljev Trail Running pomagali pri izvajanju ukrepov za preprečevanje, zaščito in zmanjševanje tveganj, ki jih tovrstna tekmovanja lahko povzročajo v okolju. Vzpostaviti ukrepe za nadzor in spremljanje s strani RFEA v različnih fazah organizacije in razvoja tekmovanja.

Splošni opis pobude

Številni organizatorji zaprosijo pristojne organe za potrebna dovoljenja za organizacijo dogodkov Trail Running. Naslednji dokument predlaga in spodbuja vrsto ukrepov in dejanj, ki bodo organizatorjem v pomoč pri preprečevanju, zaščiti in zmanjševanju morebitnega vpliva njihovih prirediteljev na okolje ter po potrebi pri uporabi korektivnih ukrepov, ki omogočajo soobstoj teka Trail Running s spoštovanjem in ohranjanjem narave. Za dosego tega cilja mora organizacija ohraniti predanost v vseh fazah prireditve: načrtovanju, razvoju in vrednotenju. Poleg samih organizatorjev dirke in njihove celotne ekipe ima uprava s svojimi okoljskimi tehnikami temeljno vlogo pri varovanju naravnih virov in združljivosti prirediteljev Trail Running z ohranjanjem okolja. V ta namen je bistveno, da

organizacija in uprava delujeta usklajeno, od faze načrtovanja dogodka do njegove ocene.

Rezultati

Po končanem tekmovanju mora organizacija agenciji RFEA poslati poročilo o okoljski presoji, ki ga je pripravil koordinator, in vsa poročila, ki so jih pripravili okoljski tehniki lokalnih oblasti, kar se bo upoštevalo pri vključitvi prihodnjih izdaj v koledar.

Kontakti

Alberto MUÑOZ (generalni koordinator) amunoz@rfea.es

https://www.rfea.es/trailrunning/publicaciones/Manual_MedioAmbiente_TrailRuning.pdf

SKODELICE ZA VEČKRATNO UPORABO NA STADIONU AVIVA - IRSKA

Cilj

Na tekmah na stadionu AVIVA se večinoma zbirajo plastični lončki, zlasti na tekmah ragbija. Čeprav zasebni izvajalec poskrbi za ustrezno obdelavo, jih nekaj konča na ulicah v okolici stadiona, kar povzroča pritisk na lokalno skupnost in mestni svet. Hkrati želi stadion zmanjšati uporabo plastičnih lončkov za enkratno uporabo.

Splošni opis pobude

Tako kot pri večini sistemov skodelic za večkratno uporabo na prireditvah stranke ob nakupu prve pijače plačajo dodaten evro. Denar, ki se strankam ne vrne (zaradi nevrnjenih skodelic), se uporabi za pranje skodelic in se ponovno investira v zamenjavo nevrnjenih skodelic. Model je zasnovan tako, da je stroškovno nevtralen.

Izkazalo se je, da je bil ta pilotni projekt dokaj enostaven za izvedbo in da je bilo prakso kot celoto enostavno izvajati. Pri njenem izvajanju je imelo odločilno vlogo več pomembnih dejavnikov. Prvič in predvsem, skodelice za večkratno uporabo so v zadnjem času postale osnovno načelo pri organizaciji festivalov, koncertov in vseh drugih vrst množičnih prireditev. To pomeni, da so obiskovalci že navajeni na to prakso.

Rezultati

Na tekmi Irska - Škotska je bilo uporabljenih 65 000 lončkov, nato pa je bil test ponovljen 8. februarja 2020 za tekmo Irska - Wales, spet v okviru pokala 6 narodov. Ob samem koncu tekme Irska - Škotska je bilo v pralnico vrnjenih 5.2360 skodelic za večkratno uporabo. Če bi teh 52360 skodelic nadomestili s plastičnimi skodelicami za enkratno uporabo, bi predstavljale 418,88 kg.

Z vidika prihrankov CO₂ je ta pilotni preskus prihranil več kot 2 toni ekvivalenta CO₂. Ta prihranek vključuje prihranke zaradi izogibanja sežiganju in izdelave novih skodelic za enkratno uporabo ter izgube zaradi odsotnosti sežiganja in emisij zaradi pranja.

Poleg tega se je izkazalo, da je ključni dejavnik, ki je spodbudil ta pilotni projekt, dejstvo, da je bilo vključeno podjetje z izkušnjami s to posebno prakso.

Kontakti

https://lifetackle.eu/assets/files/B.1.3.Pilot_tests_reports_v3_0.pdf

DOGODKI V RAGBIJU V EVROPI - EUROPE

Cilj

Cilj strategije Rugby Europe "Kombinirani dogodki" je intenzivno zmanjšati skupni ogljični odtis Evropske ragbijske konfederacije pri organizaciji svetovnih dogodkov.

Splošni opis pobude

Rugby Europe kot evropska konfederacija ragbija organizira tudi celinska tekmovanja. V okviru teh dogodkov so upravitelji konfederacije opredelili dva vzvoda za zmanjšanje celotnega ogljičnega odtisa:

- (1) Potovanja ekip in uradnih oseb: iz očitnih operativnih razlogov na splošno ni treba uporabljati ekip za ragbi.
- (2) Lokalne dejavnosti: organizacija športnega dogodka nima nevtralnega učinka v smislu emisij ogljika.

Po poglobljeni analizi izvedljivosti smo se odločili, da posodobimo postopek kandidiranja in strukturo tekmovanj v Rugby Europe: v zadnjih nekaj sezonah je bila prednostna naloga poiskati gostitelje, ki bi bili pripravljeni gostiti tako moško kot žensko tekmovanje na isti datum. Poleg tega, da je to pripomoglo k večji prepoznavnosti ženskega ragbija, je konfederaciji omogočilo zmanjšanje celotnega ogljičnega odtisa.

Rezultati

Rezultati so bili za Evropsko konfederacijo ragbija samo koristni. Dejansko je prehod na bolj trajnostni pristop k delovanju omogočil znatno zmanjšanje skupnih stroškov poslovanja, hkrati pa spodbudil zunanje sinergije s partnerji in predvsem znatno zmanjšal vpliv delovanja na okolje. Vse to brez enega samega evra v proračunu.

Kontakti

Rugby Europe

NORDIJSKI CENTER PLANICA - SLOVENIJA

Cilj

Cilj tega javnega zavoda je postaviti športni in razvojni center čim bližje naravi. Kje drugje kot v znamenitem Triglavskem narodnem parku, ki ga obdajajo gozdovi in gore?

Splošni opis pobude

Nordijski center Planica, katerega dokončanje je načrtovano za leto 2025, vreden 47 milijonov evrov, je prepoznan kot arhitekturna mojstrovina in trajnostni kompleks svetovnega razreda, ki bo povečal prepoznavnost Slovenije v mednarodnem okolju na področju športa in športnih objektov. Na področju turizma ga odlikuje inovativen pristop k spodbujanju aktivnega preživljanja prostega časa.

Ogromno olimpijsko in športno središče je postavljeno v osrčju narave in je v skladu z vsemi predpisi o varstvu narave in okolja.

Rezultati

Pričakovani rezultati so enako ambiciozni kot sama infrastruktura, saj jih je vodila želja po upravljanju najbolj obremenjenega športnega centra v Sloveniji, zlasti za nordijske športe. Objekti ponujajo športne dejavnosti 365 dni na leto, delovanje centra pa je bilo zasnovano v skladu s trajnostnimi smernicami.

Kontakti

Nordijski center PLANICA info@nc-planica.si <https://www.nc-planica.si/en/>

SELEKTIVNO ZBIRANJE ODPADKOV NA STADIONIH - BELGIJA

Cilj

Stadion belgijske nogometne ekipe ni imel sistema selektivnega zbiranja, zato so bili vsi odpadki, ki so nastali na stadionu, odvrženi v gospodinjske odpadke. Glavni cilj te pobude je bil izboljšati ravnanje z odpadki med tekmami.

Splošni opis pobude

Ker stadion v času začetka projekta ni imel sistema selektivnega zbiranja in ni bilo podatkov o skupnih količinah odpadkov, se je nogometna zveza RBFA odločila izvesti analizo sestave odpadkov, da bi bolje razumela potrebe in možnosti sistema selektivnega zbiranja. Družbi SUEZ in Bruxelles Proprete (Société bruxelloise de propreté publique) sta izvedli vzorčenje odpadkov, nastalih na stadionu (A), košev za odpadke zunaj stadiona (B) in smeti (C).

Glede na to, da stadion, na katerem je potekal ta pilotni preskus, gosti domače tekme belgijske moške reprezentance, ki igra le osem domačih tekem na leto, bi lahko ponovitev tega ukrepa prinesla določene koristi in izboljšala učinkovitost ravnanja z odpadki. Edini stroški, ki bi se jim lahko izognili s stalno infrastrukturo za

selektivno zbiranje odpadkov, so stroški opreme (najem in namestitvev/prevzem). Prihranki bi lahko znašali 2 000 EUR na komplet. Stroški obdelave bi morali ostati enaki. Zato smo lastniku stadiona - mestu Bruselj - svetovali, naj razmisli o namestitvi stalne infrastrukture, saj se stadion uporablja tudi za športna tekmovanja in koncerte. To bi lahko prineslo dodano vrednost, saj bi lahko drugi organizatorji prireditve izkoristili to že razpoložljivo infrastrukturo.

Rezultati

Rezultati pilotnega poskusa so bili več kot zadovoljivi, saj je novi sistem zbiranja omogočil preusmeritev 120 kg embalažnih materialov (PMC) iz preostalih odpadkov. To pomeni, da je bila stopnja zajemanja PMC 83,2-odstotna, saj je bilo zajetih 120 kg od 144,21 kg PMC. To je tudi pomenilo, da se je skupna količina preostalih odpadkov na stadionu zmanjšala s 1.375,17 kg na 1.120 kg. Pilotni projekt ozaveščanja in zbiranja PMC je bil izveden zunaj oboda stadiona, kjer je bilo zbranih 1 550 pločevink, kar predstavlja 2,85 tone praznih pločevink piva, ki so bile preusmerjene v recikliranje.

Ti rezultati so spodbudili obsežnejši projekt namestitve stalnih košev za smeti okoli stadiona na zahtevo združenja RBFA in z odobritvijo mesta Bruselj. Mesto bi pokrilo vse stroške, kar bi pomenilo ogromno dodano vrednost novega sistema selektivnega zbiranja, saj ne bi zajemal le nogometnih tekem, temveč tudi koncerte in različna atletska tekmovanja, ki potekajo na stadionu. Poleg tega bo RBFA samo za nogometne tekme zaradi množice ljudi razmislila tudi o namestitvi zabojnikov velike prostornine zunaj oboda stadiona, da bi razbremenila javne koše in preprečila nastajanje odpadkov. Ti zabojniki bi bili nameščeni na strateških lokacijah, predvsem ob dovoznih cestah in tik pred vrati.

Kontakti

Hedeli SASSI hedeli.sassi@rbfa.be

https://lifetackle.eu/assets/files/B_1_3_Pilot_tests_reports_v3_0.pdf

KODEKS O VARSTVU OKOLJA – SLOVENIJA

Cilj

Cilj kodeksa je ozavestiti vse športnike, da je šport družbeno odgovoren za varstvo okolja in narave.

Splošni opis pobude

Kodeks je potrdila generalna skupščina Olimpijskega komiteja Slovenije, vsi člani pa morajo kodeks ne le upoštevati, temveč tudi izvajati njegova pravila v svoji organizaciji. Pri tem je najpomembnejše, da se športne organizacije ozaveščajo o nujnosti varovanja narave in okolja ter da se zavedajo svoje družbene odgovornosti.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je prepoznalo cilje projekta in jih vključilo v pravilnik o financiranju športnih programov in investicij v športne objekte

na državni ravni, prijavitelj pa je prejel nagrado, ko je pravilnik sprejela skupščina ministrstva.

Rezultati

Kodeks je sprejelo in potrdilo več kot 60 nacionalnih športnih organizacij na svojih generalnih skupščinah.

Kontakti

Aleš ŠOLAR hedeli.sassi@rbfa.be

<https://www.olympic.si/oks-zsz/skrb-za-okolje>

15 LISTINA ZAVEZ ZA ORGANIZATORJE PRIREDITEV - FRANCIJA

Cilj

Cilj listine je zavezati in pravno zavezati organizatorje prireditev k upoštevanju trajnostnih pravil, da bi dosegli ambiciozne cilje trajnostnega razvoja v času priprav na olimpijske igre v Parizu leta 2024.

Splošni opis pobude

V prepričanju, da je šport izjemno sredstvo za okoljski prehod naše družbe, je WWF Francija zagotovil svoje strokovno znanje ministrstvu za šport, da bi posodobilo prvo različico listine o zavezi s ključnimi podatki in cilji za leto 2024.

Med različnimi okoljskimi področji, na katerih se podpisniki zavezujejo, da bodo njihove organizacije ravnale skladno s predpisi, so trajnostna prehrana, mobilnost, varstvo biotske raznovrstnosti in zmanjšanje količine odpadkov. Podpisniki bodo morali na primer sprejeti in izvajati trajnostno in odgovorno politiko javnega naročanja ter se zavezati, da bodo do leta 2024 za vsaj 90 % svojih potovanj uporabljali trajnostne načine prevoza.

Da bi zagotovili verodostojnost zavez vseh podpisnikov, listina zahteva objavo poročila, ki temelji na oceni različnih ciljev. Ta zahteva je skladna z željo vpletenih, da bi razvili kulturo ocenjevanja, vključno z izvajanjem stalnih izboljšav pri organizaciji velikih mednarodnih športnih dogodkov.

Rezultati

Listina 15 zavez, ki je nastala na pobudo velikih mednarodnih športnih prireditev in francoskega ministrstva za šport v sodelovanju z WWF Francija, je več kot 350 nacionalnim in mednarodnim prireditvam omogočila prehod na bolj trajnostne prakse.

Kontakti

Amandine SINGLA amandine.singla@sports.gouv.fr https://www.sports.gouv.fr/IMG/pdf/charte15_eoorga.pdf

| JAVNA NAROČILA IN UPRAVLJANJE VIROV

Ta razdelek je namenjen pobudam, ki se osredotočajo na naročanje izdelkov in storitev v organizacijah ter upravljanje materialnih virov v njihovem življenjskem ciklu.

SPORT ZERO PLASTIQUE - Francija

Cilj

Sport Zero Plastic je projekt, katerega cilj je odpraviti plastiko za enkratno uporabo v amaterskem športu v Parizu. Cilj: pokazati, da lahko nastajajoče najboljše prakse na tem področju plastiko postavijo na stranski tir. Metoda: s pomočjo ekipnega duha in tekmovalnosti spodbuditi klube, da pospešijo svoje ukrepe v korist ekološkega prehoda.

Splošni opis pobude

Pariška agencija za podnebje (APC) in mesto Pariz sta v sodelovanju z ADEME Ile-de-France, MAIF in ob podpori številnih deležnikov v začetku leta 2021 začela izvajati projekt Sport Zero Plastic, katerega cilj je mobilizirati pariški amaterski šport v boju proti plastičnim odpadkom. Ta projekt je del programa mesta Pariz "Olimpijske preobrazbe", katerega ena od ambicij je do olimpijskih iger leta 2024 odpraviti plastiko za enkratno uporabo, in del ukrepov mesta Pariz 2021.

Ta projekt je namenjen spodbujanju najboljših pobud v boju proti plastiki za enkratno uporabo v športu in ima tri dele: organizacijo izziva med 10 športnimi klubi, uvedbo orodij in opreme za ukrepanje v ustanovah, podporo amaterskemu prvenstvu za nič plastike in pripravo priporočil, ki veljajo za vse.

Rezultati

Cilj projekta Sport Zéro Plastique je, da se ti začetni pilotni projekti uporabijo kot zgled za 500 športnih objektov, ki jih upravlja mesto Pariz, in 2 000 klubov, ki jih uporabljajo. Ti poskusi bodo služili mestu Pariz, ki si je zastavilo cilj, da do leta 2024 doseže nič plastike za enkratno uporabo.

Kontakti

Emmanuelle BOISSIER (koordinatorka projekta) <https://www.sportzeroplastique.fr/emmanuelle.boissier@apc-paris.com>

ŠPORTNI DOGODEK ZERO WASTE - Francija

Cilj

V tej knjižici so predlagani ukrepi za zmanjšanje nastajanja odpadkov, povezanih s sektorjem športnih prireditev. Temelji zlasti na pristopu "4R": zmanjšanje, ponovna uporaba, popravilo in le, če nobena od prejšnjih možnosti ni mogoča, recikliranje. Seznam predlaganih ukrepov seveda ni izčrpen. Namenjen je kot niz smernic za

začetek. Vseh teh nasvetov ni mogoče prenesti na vse dogodke, nasprotno, lahko si izmislite številne dodatne rešitve za zmanjšanje odpadkov na športnem dogodku.

Splošni opis pobude

40 milijonov ljudi se ukvarja s športom, 16 milijonov jih ima športno licenco, vsako leto pa je organiziranih 2,5 milijona športnih dogodkov. Številke so impresivne... in nanašajo se samo na Francijo. Samo na prireditvi, na kateri sodeluje 5 000 ljudi, nastane do 2,5 tone odpadkov, povprečno se porabi 1 000 kWh energije in 500 kg papirja! Vsak športni dogodek torej močno obremenjuje okolje in naše naravne vire.

Zero Waste France je to knjižico zasnoval kot orodje za ozaveščanje in začetek poti k pozitivnemu globalnemu pristopu.

Rezultati

Leta 2018 je maraton v Annecyju ob podpori lokalne skupine Zero Waste's Annecy začel izvajati celovit pristop brez odpadkov: široko razširjeno sortiranje, predelava vseh organskih odpadkov na vseh zadevnih okrepčevalnicah (200 kg prihranjenih pred sežiganjem), predelava oblačil v organizaciji Bazar sans Frontières in gobic v partnerskih šolah, zmanjšanje embalaže za medalje in majice, uporaba ekošarenek po vsej vasi itd.

Mesto Les Herbiers (Francija) že pet let izvaja program za zmanjšanje količine odpadkov za različne športne klube, ki vključuje sistem recikliranja kartona iz lokalne šole, skodelice za večkratno uporabo na stadionih in koše za odpadke, ki jih, kjer je mogoče, nadomeščajo plakati za ozaveščanje o potrebi po zmanjšanju količine odpadkov.

Kontakti

Julie SAUVÊTRE (uradnica za šport in trajnostni razvoj)

julie@zerowastefrance.org <https://www.zerowastefrance.org/wp-content/uploads/2019/05/zw-sport-hdef-1.pdf>

ODBOJKA NA MIVKI BADEN - AVSTRIJA

Cilj

Cilj organizacije tekmovanja v odbojki na mivki Baden je zelo preprost: organizatorji so odločeni, da bodo vse materiale in vire uporabili z gospodarskega, ekološkega in družbenega vidika.

Splošni opis pobude

Odbojka na mivki v Badnu se je že 18. leto po vrsti uveljavila kot vodilni mednarodni športni dogodek. Drugi največji turnir v odbojki na mivki v Avstriji vsako leto obiše

približno 20.000 navdušenih obiskovalcev, ki lahko odbojko na mivki doživijo od blizu v čudovitem okolju badenskega lidoja.

Organizatorji so v središče svoje pobude postavili načrtovanje varčevanja z viri in zmanjšanje porabe energije. Organizatorji so pokazali, kako pomembno je, da se vsak vir posebej usmeri v celovit pristop k organizaciji trajnostnih športnih prireditev, od uporabe lesenih reklamnih panojev do nabave lokalne in sezonske hrane in pijače Fairtrade ali ekološke hrane in pijače.

"Eko-socialne vidike ter ohranjanje virov in okolja je treba povezati, da bomo lahko zadovoljili potrebe prihodnjih generacij. - Dominik GSCHIEGL (organizator in promotor Baden Beach Volleyball)

Rezultati

Od prve izvedbe leta 2005 je prireditev uspela proizvesti trajnostne plastenke za večkratno uporabo za vse igralce, osebje itd. in tako prihraniti več kot 8 000 plastenk PET. Organizatorji so se tudi odločili, da bodo lokalnim podjetjem zaupali upravljanje gostinskih storitev za širšo javnost in VIP-osebe ter jih zavezali k podpisu trajnostnih smernic o uporabi ekološke hrane in pijače.

Prav tako so vsi zunanji ponudniki storitev lokalna podjetja: 80 % proračuna je tako dodeljenega malim in srednje velikim podjetjem, ki se nahajajo v polmeru 30 km od kraja dogodka.

Kontakti

Dominik GSCHIEGL (organizator in promotor Baden Beach Volleyball)

<https://www.beachvolleyball-baden.at/>

Nicolas HOLD (direktor podjetja HSG-Events)

<https://www.hsg-events.at/project/beachvolleyball-baden/>

| MOBILNOST

To poglavje je namenjeno pobudam, pri katerih se na lokalni in globalni ravni nadzoruje mobilnost ljudi in blaga, povezanega s športnimi dejavnostmi.

GREEN RUGBY TRY - MADŽARSKA

Cilj

Madžarska nacionalna ragbi zveza je med organizacijo moškega in ženskega turnirja za pokal leta 2021 izvajala zelene pobude na področju prometa in mobilnosti. Ta dogodek je bil tudi idealna priložnost za uvedbo trajnostnih ukrepov za zmanjšanje onesnaževanja s plastiko in odpadkov.

Splošni opis pobude

Madžarska vsako leto julija v Budimpešti gosti enega najpomembnejših evropskih moških in ženskih turnirjev Rugby 7s Trophy in se je odločila, da bo od julija 2021

dalje ta turnir postal zeleni. Organizatorji so zato uvedli pobude za najem električnih avtobusov za notranji prevoz ekip in uradnih oseb na tekmah (približno 390 oseb), hkrati pa so posebna sredstva namenili zdravstveni enoti. Prav tako so bila uradnikom in osebju, ki delajo na dogodku, na voljo kolesa.

Za zmanjšanje nastajanja odpadkov so vse plastične steklenice nadomestili s plastenkami za vodo in fontanami, medtem ko je bila gostinska vsebina brez plastike za enkratno uporabo s spodbujanjem pribora brez plastike in razgradljivih čistilnih sredstev.

Rezultati

Te pobude so znatno zmanjšale

Te pobude so znatno zmanjšale emisije CO2 in nastajanje odpadkov med dogodkom.

Kontakti

Magyar Rögbi Szövetség

| DELOVNA SILA

To poglavje je namenjeno pobudam, ki se osredotočajo na delovne pogoje in priložnosti za zaposlene, prostovoljce in izvajalce.

ŠPORTNI AMBASADORJI - Španija / SRBIJA

Cilj

Opozoriti javnost na vprašanja trajnostnega razvoja z glasom in podobo ambasadorjev, ki so vzorniki za ljubitelje atletike. Ti ambasadorji so lahko športniki ali prostovoljci, pomembno pa je, da se sporočilo prenese in da se zagotovi, da ti ambasadorji v klubih, odborih in združenjih pojasnjujejo in spodbujajo trajnostni razvoj.

Splošni opis pobude

Da bi spodbudili in podprli projekte ekološke preobrazbe francoskih atletskih klubov, sta Francoska atletska zveza in MAIF 11. junija 2021 prek programa Sport Planète objavili razpis, na katerega se lahko prijavijo imetniki licenc, stari od 18 do 35 let, ki so občutljivi na okoljska vprašanja.

35 let, ki so občutljivi za okoljska vprašanja. 30 zmagovalcev, izbranih med 30 različnimi

klubov, bo prejelo nepovratna sredstva v višini najmanj 2 000 EUR za izvedbo projekta v svojem klubu. Teh 30 "ambasadorjev športa Planète Athlé" se bo udeležilo tudi usposabljanja o ekološki odgovornosti.

Kakšno vlogo bodo imeli ti ambasadorji? Predvsem morajo biti pripravljeni spremeniti miselnost ljudi in tako sodelovati pri ekološkem prehodu v svojem klubu.

Ambasadorji bodo morali izvesti tudi številne konkretne ekološko odgovorne ukrepe: organizacijo "plogginga", dneve recikliranja športne opreme, dejavnosti ozaveščanja na skupščinah itd. Namen je tudi voditi skupnost zainteresiranih strani in ozaveščati člane klubov. Končno bo ambasador deloval tudi kot posrednik ekološko odgovornih ukrepov MAIF in FFA.

Športnike prosimo, da delujejo kot ambasadorji pobud (npr. Ivana Španović, ki je prva vrgla klobuk v koš za pobudo "Kapa za hendikep", 27 ambasadorjev FFA, ki so imeli koristi od izobraževanja na področju trajnostnega razvoja in so bili nato odgovorni za olajšanje prehoda itd.). Prostovoljci bi lahko postali tudi predstavniki na prireditvah, kot to velja za ekološke prostovoljce v Španiji.

Rezultati

Ambasadorji imajo večji doseg, saj jih poslušajo njihovi navijači, tudi športniki so bolj nagnjeni k poslušanju svojih kolegov, medtem ko prostovoljci na splošno utelešajo glas dogodka. Zahvaljujoč temu programu ambasadorjev, promocija ambasadorja in ustreznost vsebine omogočata učinkovitejše vključevanje občinstva.

Kontakti

Francija: Francoska atletska zveza

<https://www.athle.fr/asp.net/main.news/news.aspx?newsid=17654>

Jean-Baptiste LEPOITTEVIN

jean-baptiste.lepoittevin@athle.fr

Španija: Zelena zastava za šport

https://www.greensportflag.com/ecovoluntarios/?utm_source=Atletismo&utm_campaign=CaptacionEcovoluntarios

ZBIRANJE IN KOLIČINSKA OPREDELITEV ODPADKOV - EVROPA

Cilj

Cilj programa Ocean Initiative je vključiti prostovoljce, javnost in športnike v zbiranje odpadkov na kraju tekmovanja, da bi razumeli in rešili problem onesnaževanja morja pri viru.

Splošni opis pobude

Kampanja Ocean Initiatives je program Surfrider Foundation Europe, namenjen reševanju problema morskih odpadkov z izobraževanjem, državljansko znanostjo in lobiranjem. V praksi so pobude za oceane čistilne akcije, ki se izvajajo po vsem svetu. Organizirajo jih prostovoljci ob podpori fundacije Surfrider Europe.

Če se odločite za organizacijo zbiranja, morate upoštevati postopek. Izpolniti boste morali podatke o svoji akciji (naslov, datum, kraj itd.), izbrati predmete, ki jih potrebujete, iz brezplačnega kompleta za zbiranje in navesti naslov za dostavo kompleta. Prepričajte se, da boste prejeli potrdilo, ko bo vaša operacija registrirana.

Rezultati

Organizacija ima lahko boljšo predstavo o količini zbranih odpadkov, kar je oprijemljiv in viden vir za vaše občinstvo.

Program pobude Ocean Initiative ni omejen na zbiranje odpadkov; količinska opredelitev zbranih odpadkov vam omogoča dober pregled nad viri onesnaževanja v okolici vašega dogodka.

Na koncu bo to organizaciji omogočilo pripravo akcijskega načrta za zmanjšanje ali odpravo težav z onesnaževanjem pri viru (na primer onesnaževanje s plastenkami za vodo bi privedlo do ponovnega razmisleka o oskrbi z vodo na prireditvi).

Kontakti

Camille FRAYSSE cfraysse@surfrider.eu <https://www.initiativesoceanes.org/en/>

| KLIMA

V tem razdelku so podrobno opisane pobude, ki jih izvajajo člani vozlišča in pridruženi partnerji ter so povezane z neposrednim ali posrednim zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov.

ZELENE IGRE BE FAIR BY NATURE - ČRNA GORA

Cilj

Cilj izobraževanja in tudi celotnega projekta je, da se vsa nacionalna združenja in njihovo tehnično osebje udeležijo izobraževanja, sprejmejo pripravljene rešitve in priporočila ter jih izvajajo pri organizaciji vseh prihodnjih dogodkov v Črni gori.

Splošni opis pobude

Olimpijski komite Črne gore je zaradi organizacije iger malih držav Evrope leta 2019 ter v skladu s strategijo in jasno zavezo olimpijskega gibanja, ki prek športa spodbuja trajnost in varstvo okolja, zlasti z organizacijo športnih dogodkov, objavil program "Zelene igre", po katerem bodo organizirane igre malih držav Evrope leta 2019 in na podlagi katerega se bodo izvajale nadaljnje organizacijske dejavnosti Olimpijskega komiteja Črne gore.

Ta program temelji na načelih strategije Mednarodnega olimpijskega komiteja o trajnosti in varstvu okolja ter na strategiji ministrstva za trajnostni razvoj in turizem črnogorske vlade.

Rezultati

Projekt Olimpijskega komiteja Črne gore "Ne le igra na igrišču - bodi pošten do narave", ki promovira šport in njegovo vlogo pri varovanju okolja, je bil uvrščen med

najboljše projekte na tem področju v okviru olimpijske solidarnosti Mednarodnega olimpijskega komiteja.

V okviru projekta so bile pripravljene tudi smernice za sodelovanje in informacije, ki jih je bilo mogoče posredovati osebi, javnosti in športnikom:

<http://montenegro2019.me/images/dokumentacija/brosura-eng-zelene-igre.pdf>

Kontakti:

OLIMPIJSKI KOMITEJ ČRNE GORE

cok@t-com.me

+382 20 664 275

MISIJA: OD TRIGLAVSKEGA LEDENIKA DO PEKINGA - SLOVENIJA

Cilj

Triglavski ledenik do Pekinga je okoljska komunikacijska kampanja, ki jo organizira Olimpijski komitej Slovenije. Glavni cilj projekta je ozaveščanje o globalnem segrevanju in njegovih neposrednih in uničujočih učinkih na počutje in prihodnost zimskih olimpijskih iger.

Splošni opis pobude

Olimpijski komitej Slovenije želi izobraziti in spodbuditi celotno olimpijsko družino in njene podpornike, da naredijo majhen korak v tekmi za ohranitev belih zim. Čeprav so nekatere spremembe že nepovratne in bi nekateri ledeniki lahko izginili, lahko skupaj še vedno rešimo zimo.

Projekt bo potekal v štirih fazah, v katerih se bo z različnih vidikov obravnaval problem izrednih podnebnih razmer. Združil bo znanost, šport, diplomacijo in medije, da bi bil projekt pomemben, vpliven in smiseln za širšo javnost. Projekt je zasnovan z mislijo na podnebno trajnost in bo po zaključku pustil pozitiven okoljski odtis.

(1) Podpora raziskavam, pridobivanje znanja in deljenje zgodovine: Triglav je najvišja gora v Sloveniji, ta ledenik pa je zadnji v državi. S sprejetjem ideje, da ga bomo zaradi globalnega segrevanja izgubili zaradi erozije, ledenik postane simbol.

(2) Dolga in čista pot do Pekinga: kos ledenika bo varno shranjen in prepeljan s hibridnim avtomobilom iz Slovenije v Peking.

(3) Taljenje v Pekingu: ko kos Triglavskega ledenika prispe v Peking, je razstavljen na enem od prizorišč in se počasi topi ves čas trajanja zimskih olimpijskih iger. Zgodba in temeljni problem sta lokalni javnosti dostopna prek kod QR, ki so prikazane na prizorišču.

(4) Trajna zapuščina in vpliv na okolje: po igrah bo talina zbrana in pripeljana nazaj v Slovenijo, kjer bo stalno na ogled v Slovenskem planinskem muzeju.

Rezultati

Poleg neizmernega učinka tega ukrepa za ozaveščanje o vplivu podnebnih sprememb je projekt tudi priložnost za prikaz sodelovanja športnikov, nevladnih organizacij, olimpijskih komitejev in medijev pri posredovanju sporočila, ki je izjemnega pomena.

Kontakti

Peter DOKL peter.dokl@olympic.si www.ledenik.olympic.si
<https://glacier.olympic.si/>

EVROPSKE UNIVERZITETNE IGRE COIMBRA 2018 - PORTUGALSKA

Cilj

Na večšportnem dogodku Evropskih univerzitetnih iger Coimbra 2018 so bili lokalni organizatorji spodbujeni, da posvetijo pozornost trajnosti ter uvedejo elemente in dejavnosti na tem področju.

Splošni opis pobude

Evropske univerzitetne igre 2018 so organizatorjem omogočile izvajanje dejavnosti na treh različnih področjih trajnosti:

Prvič, kar zadeva prevoz in mobilnost, smo udeležence spodbujali, naj med lokacijami hodijo peš, kadar je bilo to mogoče. Osebjem in prostovoljcem so bila na voljo kolesa za krajše in srednje razdalje; večino koles je podarila Fakulteta za šport in telesno vzgojo Univerze v Coimbri, služila pa so tudi kot pilot za izvajanje projekta souporabe koles na Univerzi v Coimbri, imenovanega Ucicletas. Na koncu so se udeleženci na prizorišče lahko pripeljali z vlakom, organizatorji pa so poskrbeli, da je bila ena od točk dobrodošlice na postaji.

Drugič, v sodelovanju z mestom Coimbra in vodovodnim podjetjem Coimbra so bile nameščene vodne postaje, od katerih se številne uporabljajo še danes, udeleženci pa so dobili steklenice z vodo, ki so jih lahko napolnili. To zasebno-javno partnerstvo je tipičen primer zgodbe o uspehu, ki jo je treba izpostaviti pri organizaciji športnega dogodka.

Kar zadeva dobavo in upravljanje hrane, je Univerza v Coimbri zagotovila vso hrano za dogodek. Ta oddelek vodi tudi pobudo za boj proti zavrženi hrani, ki je bila prav tako izvedena na EUG2018.

Dogodek je bil za organizatorje tudi idealna priložnost za organizacijo izobraževalnih delavnic v sodelovanju z ENGSO Youth; za udeležence (športnike, uradne osebe) in prostovoljce je bila uspešno organizirana delavnica o trajnosti.

Rezultati

Voda je bila večinoma zagotovljena s sistemom fontan, udeleženci pa so lahko prosto polnili svoje rezervoarje za vodo. Uspešno je bilo tudi zmanjšanje onesnaževalnih prevoznih sredstev.

Zaradi številnih ukrepov za preprečevanje zavržene hrane, vključno s storitvami, ki so bile zagotovljene med EUG2018, se je Univerza v Coimbri uvrstila med finaliste za nagrado Food & Nutrition Awards v kategoriji "Trajnost hrane".

Kontakti

Andrej PISL (EUSA) pisl@eusa.eu

Filipa GODINHO (Univerza v Coimbri) filipa.godinho@uc.pt <https://www.eug2018.com/>

ZELENI NAVDIH - EVROPA

Cilj

Glavni cilj programa Zeleni navdih evropske atletike je od njegove ustanovitve leta 2013 ozaveščanje širše javnosti in organizatorjev pri promociji ali organizaciji tekmovanj o varstvu okolja in trajnosti.

Splošni opis pobude

Program ima dva glavna sklopa: prvi je vključiti trajnost in zapuščino v razpisni postopek za izvedbo atletskih prireditev (npr. peš razdalja do prizorišč, obstoječi objekti, okolju prijazna začasna gradnja, ponovna uporaba objektov po prireditvi itd.) Drugi je obveščanje o pobudah lokalnih organizacijskih odborov prek blagovne znamke "Green Inspiration".

Med evropskim dvoranskim prvenstvom v atletiki v Beogradu 2017 je mednarodna ekipa med prekinitvami tekmovanj, prisotnostjo prostovoljcev in navijanjem za favorite izbrane udeležence vodila po zelenih postajah. Na vsaki od postaj so udeleženci lahko na interaktiven način odkrili, kaj so cilji trajnostnega razvoja, kako lahko šport podpira njihovo uresničevanje in kako lahko posamezniki aktivno sodelujejo ter prispevajo k spremembam.

"Veseli nas, da smo sodelovali v humanitarni akciji Refugee ScART in da smo izdelavo daril za naše goste zaupali beguncem. V okviru evropskega dvoranskega prvenstva v Beogradu so begunci iz recikliranih materialov ročno izdelali edinstvene zvezke in svinčnike v barvah prvenstva," je povedala Ana Luković, vodja projekta v lokalnem organizacijskem odboru.

Rezultati

Beograjsko dvoransko prvenstvo 2017

- Kapica za invalide (zbiranje kopic za recikliranje, denar pa se nato porabi za opremo za pomoč invalidom)
- Darilo za begunce ScART (izdelava zvezkov in svinčnikov beguncev iz recikliranih materialov v barvah prvenstva)
- Prostovoljno srečanje "Jump 2 Score Green" (dvodnevna delavnica)

- V Beograd 2017! Zemljevidi za hojo (zemljevidi za spodbujanje gostov k manjši uporabi prevoznih sredstev in aktivnemu gibanju)

SPAR Cross-Country Tilburg 2018

- Vključite otroke in jih poučite o prednostih zdravega načina življenja
- Vključevanje beguncev prek programa prostovoljnega dela
- Spodbujanje udeležbe z vključitvijo netekmovalnega zabavnega teka v program.
- Vključevanje z vključitvijo štafetnega teka za invalide v program
- okoljske pobude (spodbujanje dematerializacije).

Kontakti

Yannick MORARD

Yannick.morard@european-athletics.org

CLEAN WIN: TRAJNOSTNI ŠPORTNI DOGODKI ("Čista zmaga - trajnostni športni dogodki") - SLOVENIJA

Cilj

Splošni cilj projekta je bil opredeliti in spodbujati dobre prakse in dejavnosti za organizatorje, lokalne skupnosti in posameznike za bolj trajnostne športne dogodke. Trajnostne prakse pri organizaciji športnih dogodkov prispevajo k zmanjševanju podnebnih sprememb, ohranjanju biotske raznovrstnosti, trajnostni mobilnosti, lokalni proizvodnji in potrošnji, energetski učinkovitosti, varovanju naravnih virov in zaščitenih območij, učinkoviti rabi vode, ohranjanju naravne in kulturne dediščine, zmanjševanju odpadkov, izboljšanju zdravja, vključevanju in podpori skupnosti ter povečanju konkurenčnosti podjetij.

Splošni opis pobude

V okviru projekta je bilo opredeljenih 11 ključnih področij kot ključnih dejavnikov, ki jih je treba upoštevati, da bi pozitivno vplivali na trajnost športnih prirediteljev:

- Upravljanje ;
- komuniciranje
- Nakup ;
- Družbena odgovornost podjetij ;
- Prireditveni prostor in infrastruktura ;
- Vpliv na naravno okolje ;
- Mobilnost ;
- Poraba energije ;
- Odpadki ;
- Hrana in pijača;
- Voda.

Za vsako od teh področij so bile opredeljene splošne zamisli, pobude za razmislek in priporočila.

Rezultati

Za organizatorje dogodkov sta bila pripravljena priročnik in kontrolni seznam/orodje za ocenjevanje (in sta na voljo v slovenščini).

Poleg splošnega priročnika o organizaciji bolj trajnostnih športnih dogodkov so bile pripravljene tudi smernice za občine in lokalne organe ter posameznike, navijače in podpornike. Splošna načela in smernice je mogoče prenesti na vse vrste prireditev. Vendar pa vseh načel in smernic ne morejo izvajati vse zainteresirane strani ali ob vsaki priložnosti ali dogodku.

Kontakti

Gaja BRECELJinfo@umanotera.org

<https://www.umanotera.org/english/>

O fundaciji Surfrider Foundation Europe

SURFRIDER FOUNDATION EUROPE

Surfrider Foundation Europe je nevladna organizacija, ki si prizadeva za zaščito in ozaveščanje o pomenu oceanov in vodnih okolij. Ustanovljena je bila leta 1990 in zdaj deluje v 12 evropskih državah s 15 000 člani in 50 prostovoljnimi podružnicami.

Fundacija Surfrider Foundation Europe je priznana zaradi svojega strokovnega znanja na treh glavnih področjih: vodni odpadki, kakovost vode in zdravje uporabnikov, podnebne spremembe in obalni razvoj.

Izvajanje športov na prostem in varovanje zdravja evropskih športnikov sta sestavni del DNK združenja, zato je Surfrider Foundation Europe zavezana vsem projektom, katerih cilj je podpirati prehod športnega sveta k bolj zdravim in okoljsko trajnostnim praksam, v kakršni koli obliki ali na kakršen koli način brez izrecnega pisnega dovoljenja Surfrider Foundation Europe.

**Green
Sports
Hub**

Europe

©2021. GSHE. All rights reserved. No part of this document may be reproduced or distributed in any form or by any means, without express written permission. Any unauthorized reprint, commercial copying, selling, transmitting, or use of this material is forbidden and will constitute an infringement of copyright. This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.